

A. Rezumat

Teza de față prezintă principalele mele realizări științifice și profesionale, cele ulterioare obținerii titlului de Doctor, mai exact din ultimii zece ani, din 2002 până în 2012, precum și proiectele de dezvoltare ale carierei mele didactice și de cercetare. Domeniul meu principal de competență este teatrologia, iar cercetarea științifică și deopotrivă activitatea didactică universitară, preponderent axate asupra studiilor teatrale, stau sub semnul interdisciplinarității. Am interpretat diverse aspecte ale procesului teatralizării din perspectiva corespondențelor cu domeniul literaturii, al artelor vizuale, precum și din unghiul relevanței sale pentru reprezentările comunitare, identitare. În aproape toate publicațiile mele (volume sau articole în reviste de specialitate) dedicate teatrului, am considerat necesară o abordare a fenomenului teatral atât prin prisma dimensiunii sale estetice, cât și a celei antropologice, prin analiza culturală și de “performance theory” totodată.

Carierea mea în învățământul universitar a început în urmă cu două decenii, în 1992, când am ocupat prin concurs poziția de preparator universitar la Departamentul de Teatru, pe atunci în componența Facultății de Litere a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj. În 1995 am devenit asistent universitar, în 1998 am devenit prin concurs lector, în 2002 am dobândit titlul de Doctor, cu o teză despre teatrul lui Eugène Ionesco, iar în 2004 am obținut gradul de conferențiar universitar. În calitate de conferențiar universitar doctor, predau la Facultatea de Teatru și Televiziune din Cluj a Universității “Babeș-Bolyai” următoarele discipline: *Istoria teatrului universal*; *Antropologie teatrală* (la nivel licență); *Artele spectacolului și studiile culturale. Rescrierea canonului shakespearian și Performance Theory (Teoria despre performance)* – la nivel Master, acestea fiind cursuri predate parțial în limba engleză, pentru a fi audiate și de către studenții masteranzi străini, veniți prin schimburi de tip Erasmus; *Metodologia cercetării teatrale* – nivel Doctorat. Cercetările pe care le-am realizat, pe de o parte, în sfera intertextualității, a rescrierii în contemporaneitate a textelor de teatru canonice, și pe de altă parte cele în legătură cu noțiunea de *teatralitate*, dar și cu modernismul și postmodernismul teatral românesc, s-au concretizat prin publicarea mai multor studii în reviste cu vizibilitate științifică largă (ISI, ERIH, CNCS B), prin articolele de dicționar dedicate teatrului din succesivele volume ale monumentalului *Dicționar analitic de*

opere literare românești (coordonator Ion Pop), și prin șase cărți de autor, cu reeditări și traduceri în străinătate (între care un studiu monografic și un tratat pentru uz didactic, dedicat studenților masteranzi și doctoranzi, români și străini deopotrivă): *Ionesco. Anti-lumea unui sceptic* (2002); *Ficțiune și teatralitate* (2003); *Antimemoriile lui Grobei. Eseu monografic despre opera lui Nicolae Breban* (ediția a II-a, revăzută și adăugită, 2004); menționez că această ediție revăzută cuprinde o amplă analiză asupra fenomenului teatralizării discursului și a vocilor narrative, la Nicolae Breban, precum și un capitol nou dedicat textelor de dramaturgie brebaniană; *Dumitru Țepeneag și canonul literaturii alternative* (2007); versiunea în engleză, *Dumitru Tsepeneag and the Canon of Alternative Literature* (2011); volumul, publicat în colecția “Scholarly Series” a Editurii Dalkey Archive, colecție girată de University of Illinois, aduce argumente nu doar în favoarea validării critice a unui *canon alternativ* în sfera literarului, ci și a unui transdisciplinar, axat pe *scriitura teatralizantă, cinematografică, performativă*; *Teatru și identitate. Interpretări pe scena interioară / Theatre and Identity. Interpretations on the Inner Stage*, tratat pentru uz didactic, ediție bilingvă (2012).

În ultimii ani, am publicat, de asemenea, studii în două volume colective, apărute la o cunoscută editură universitară din Italia: un studiu despre teatralitate și categoria estetică a fantasticului, “Il Fantastico onirico – segno dell’ibrido identitario e testuale”, în volumul *Poetica dell’immaginario. Imago 2*, coordonator Gisèle Vanhese, Centro Editoriale e Librario, Università della Calabria, 2010; un alt studiu despre raportul dintre teatru și identitate culturală la Ionesco: “L’identità «inglese» di Eugène Ionesco”, în volumul *Multiculturalismo e multilinguismo/Multiculturalisme et multilinguisme*, coordonator Gisèle Vanhese, în “Quaderni del Dipartimento di Linguistica”, Dipartimento di Linguistica, Università della Calabria, 2011.

Activitatea mea științifică și publicistică a fost recompensată cu următoarele premii: Premiul “Henri Jacquier” al Centrului Cultural Francez din Cluj (2002) și Premiul Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj pentru cercetare de excelență (2003) pentru volumul *Ionesco. Anti-lumea unui sceptic*; Premiul pentru contribuția la dezvoltarea Universității “Babeș-Bolyai” (2006); Premiul Cartea anului al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Cluj, secțiunea Critică și istorie literară (2007), pentru volumul *Dumitru Țepeneag și canonul literaturii alternative*; Premiul Comenius acordat de Universitatea “Babeș-Bolyai” (2008, 2010); Premiul pentru reprezentativitate acordat de Universitatea “Babeș-Bolyai” (2009), Premiul pentru cercetare

științifică de excelență acordat de Universitatea “Babeș-Bolyai” (2011), pentru publicații (un volum de autor și un studiu în volum colectiv) la edituri universitare din străinătate.

Între 2007 și 2012 am funcționat ca Șef al Catedrei de Teatologie și Media a Facultății. În toamna anului 2012 am fost aleasă Director de Departament la Departamentul de Teatru al Facultății de Teatru și Televiziune de la Universitatea “Babeș-Bolyai”. Începând din acest an, am devenit unul dintre coordonatorii proiectului european de cercetare și practică artistică teatrală *Iconography of the Audiences IOA*, care se va desfășura pe o perioadă de 5 ani, 2012-2016, departamentul nostru participând în programul IOA, finanțat de HERA “Cultural Encounters”, în calitate de “associate partner”, alături de universități partenere din Anglia și Germania. Am fost, de asemenea, coordonatorul științific al numărului 1 din 2011 al revistei universitare *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Seria Dramatica* (revistă aceditată BDI, în EBSCO și ProQuest, și CNCS B). Acest număr tematic dedicat fenomenului teatralității, *Rethinking Theatricality. Modes of Performing – On and Beyond Stage*, funcționează astăzi ca reper în bibliografia unor cursuri pentru studenții masteranzi ai facultății noastre.

Această teză este structurată pe secțiuni, cu referire la publicațiile rezultate din cercetarea doctorală și postdoctorală. Sunt recapitulate, mai întâi, cercetările de ionescologie din această perioadă, unele în prelungirea doctoratului, cu un accent asupra redefinirii categoriei absurdului. Principalele direcții de cercetare sunt jalonate după cum urmează: 1. Ficționalitate și teatralitate. 2. Rescrierea intertextuală a textelor de teatru canonic. 3. Teatrul și reprezentările identitare. 4. Dramaturgia absurdului și neoavangardistă.

Textele pe care le-am inserat își propun să pună în evidență stadiul cercetărilor de teorie și critică teatrală contemporană, precum și noutatea și originalitatea demersului nostru analitic. În corelație cu acestea se înscrie și activitatea didactică și elaborarea de cursuri și seminarii cu o tematică similară. Cea de-a doua secțiune este consacrată planurilor de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, cu o descriere a proiectelor avute în vedere: 1. Rescrierea canonului shakespearian. 2. The Tragic and the Ethical as Patterns for Today's Cultural Analysis. 3. Constituirea canonului antirealist în dramaturgia românească. Bibliografia finală completează aparatul critic al acestui excurs teatologic și didactic aplicat.

Summary

This thesis presents my foremost scientific and professional achievements after obtaining the PhD degree, more specifically over the past ten years, from 2002 until 2012, as well as the projects for developing my teaching and research career. My main area of expertise is Theatrology and my scientific research and academic teaching activity, primarily focused on Theatre Studies, have been conducted under the sign of interdisciplinarity. I have interpreted various aspects of the theatrical process in terms of its correspondence with the fields of literature and the visual arts, as well as from the standpoint of its relevance to representations of communality and identity. In almost all of my publications (books or specialised journal articles) dedicated to the theatre, I have considered it necessary to approach the theatrical phenomenon as regards both its aesthetic and its anthropological dimension, through cultural analysis and through the lens provided by “performance theory”.

My career in higher education began two decades ago, in 1992, when I won the position of Teaching Assistant in the Department of Theatre, which, at that time, was included in the Faculty of Letters from “Babeş-Bolyai” University in Cluj. In 1995 I became an Assistant Professor, in 1998 I won the tendered position of a Lecturer, in 2002 I obtained a PhD with a thesis on Eugène Ionesco’s theatre, and in 2004 I reached the level of Associate Professor. As an Associate Professor with a doctoral degree, I teach the following subjects at the Faculty of Theatre and Television from “Babeş-Bolyai” University, Cluj: *The History of World Theatre*; *Theatre Anthropology* (at BA level); *Performance Arts and Cultural Studies. Rewriting the Shakespearean Canon* and *Performance Theory* – at Master’s level, these courses being partially taught in English, so that they may also be attended by foreign MA students, who are here through exchange arrangements of the Erasmus type; *Theatre Research Methodology* – at PhD level. The research I have undertaken, on the one hand, in the field of intertextuality, with a focus on the contemporary rewriting of canonical theatre texts, and on the other hand, on the notion of *theatricality*, with a focus on modernism and postmodernism in the Romanian theatre, has resulted in the publication of: several studies in journals with broad scientific visibility (ISI, ERIH, CNCS B); dictionary entries dedicated to the theatre in the successive volumes of the monumental *Analytical Dictionary of Romanian Literary Works* (coordinated by Ion Pop); and six books, with second editions and translations abroad (including a monographic study and a treatise for educational purposes, intended for the Master’s and doctoral students, Romanian and foreign alike): *Ionesco. The Anti-World of a Sceptic* (2002); *Fiction and Theatricality* (2003);

The Antimemoirs of Grobei. A Monographic Essay on Nicolae Breban's Works (second edition, revised and enlarged, 2004); I should mention that this revised edition includes a comprehensive analysis on the phenomenon of the theatricalisation of discourse and on the narrative voices in Nicolae Breban's writings, as well as a new chapter devoted to Breban's dramatic texts; *Dumitru Țepeneag and the Canon of Alternative Literature* (2007); the English version, *Dumitru Tsepeneag and the Canon of Alternative Literature* (2011): this volume, published in the "Scholarly Series" collection of the Dalkey Archive Publishing House, endorsed by the University of Illinois, brings arguments not only in favour of the critical validation of an *alternative canon* in the literary sphere, but also of a transdisciplinary canon, focused on theatricalising, cinematic and performative writing; *Teatru și identitate. Interpretări pe scena interioară / Theatre and Identity. Interpretations on the Inner Stage*, a treatise for educational purposes, in a bilingual edition (2012).

In recent years, I have also published studies in two collective volumes edited by a well-known academic press in Italy: a study of theatricality and the aesthetic category of the fantastic, "Il Fantastico onirico – segno dell'ibrido identitario e testuale" in the volume *Poetica dell'immaginario. Imago 2*, coordinated by Gisèle Vanhese, Centro Editoriale e Librario, Università della Calabria, 2010; and another study on the relationship between theatre and cultural identity in Ionesco's works: "L'identità «inglese» di Eugène Ionesco", in the volume *Multiculturalismo e multilinguismo/Multiculturalisme et multilinguisme*, coordinated by Gisèle Vanhese, in "Quaderni del Dipartimento di Linguistica", Dipartimento di Linguistica, Università della Calabria, 2011.

My scientific and publishing work has been rewarded with the following prizes: the Editorial Debut Prize at the National Book Fair (1997); the "Henri Jacquier" Prize awarded by the French Cultural Centre in Cluj (2002) and the Prize of "Babeș-Bolyai" University in Cluj for Research Excellence (2003), for the volume *Ionesco. The Anti-World of a Sceptic*; the Book of the Year Award of the Romanian Writers' Union, the Cluj Branch, in the Criticism and Literary History Section (2007), for the volume *Dumitru Țepeneag and the Canon of Alternative Literature*; the Comenius Prize, awarded by "Babeș-Bolyai" University (2008, 2010); the Representativeness Prize, awarded by "Babeș-Bolyai" University (2009), the Prize for Scientific Research Excellence, awarded by "Babeș-Bolyai" University (2011), for publications (one authored volume and a study in a collective volume) at academic publishing houses abroad.

Between 2007 and 2012 I acted as Head of the Theatre and Media Studies Department of the Faculty. In the autumn of 2012, I was elected as Director of the Theatre Department at the Faculty of Theatre and Television from “Babeş-Bolyai” University. As of this year, I am one of the coordinators of the European research and theatrical artistic practice *Iconography of the Audiences IOA*, which will run for a period of five years, from 2012 to 2016; our department participates as an associate partner in the IOA programme, funded by the HERA “Cultural Encounters,” together with other partner universities from England and Germany. I was the scientific coordinator of Issue no. 1, 2011, of the journal *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Seria Dramatica* (a BDI-indexed journal in Ebsco and ProQuest, as well as CNCS B). This thematic issue dedicated to the phenomenon of theatricality, bearing the title “Rethinking Theatricality. Modes of Performing – On and Beyond the Stage”, serves today as a landmark in the bibliography of courses for the graduate students of our faculty.

This thesis is divided into several sections, making reference to publications resulting from my doctoral and postdoctoral research. It presents, in the beginning, an overview of the research devoted to Ionesco’s works from this period, some of which furthers my doctoral research, with an emphasis on redefining the category of the absurd. The main research directions are structured as follows: 1. Fictionality and Theatricality. 2. The Intertextual Rewriting of Canonical Dramatic Texts. 3. Theatre and Representations of Identity. 4. The Theatre of the Absurd and Neo-avant-garde Drama.

The personal studies I have inserted in the thesis aim to highlight the state of research in contemporary theatrical theory and criticism, as well as the novelty and originality of my analytical approach. Correlated with these are my teaching activity and the courses and seminars I have developed on similar topics. The second section focuses on the evolution and development plans of my professional career, with a description of the projects I envisage: 1. Rewriting the Shakespearean Canon. 2. The Tragic and the Ethical as Patterns for Today’s Cultural Analysis. 3. The Construction of the Anti-realistic Canon in Romanian Drama. The final bibliography completes the critical apparatus of this applied theatrological and didactic inquiry.